

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 31.05.1976, sp. zn. 4 Cz 21/76, ECLI:CZ:NS:1976:4.CZ.21.1976.1

Číslo: 43/1977

Právní věta: Nárok výrobného družstva na vrátenie preplatku nemocenského vyplateného členovi alebo pracovníkovi družstva nemožno uplatňovať návrhom v občianskom súdnom konaní. /1/ O tomto nároku rozhoduje príslušný orgán výrobného družstva. /2/

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 31.05.1976

Spisová značka: 4 Cz 21/76

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Družstvo výrobní, Nemocenská, Podmínky řízení, Řízení před soudem, Rozhodnutí jiných orgánů

Předpisy: 54/1956 Sb. § 63 91/1958 Sb. § 37 99/1963 Sb. § 7 88/1967 Sb. § 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1977 sb. rozh.

Nárok výrobného družstva na vrátenie preplatku nemocenského vyplateného členovi alebo pracovníkovi družstva nemožno uplatňovať návrhom v občianskom súdnom konaní. 1)

O tomto nároku rozhoduje príslušný orgán výrobného družstva. 2)

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 31. 5. 1976, [4 Cz 21/76](#))

Žalujúce výrobné družstvo sa žalobou podanou na súde domáhalo proti žalovanému vrátenia preplatku na nemocenských dávkach vo výške 4730 Kčs za dobu práceneschopnosti od 13. 2. 1972 do 15. 5. 1972. K preplatku došlo tým, že žalovaný poberal nemocenské dávky v plnej výške, a to tak od organizácie, u ktorej bol v pracovnom pomere, ako aj od žalujúcej družstevnej organizácie, u ktorej bol vo vedľajšom pracovnom pomere, hoci podľa predpisov o nemocenskom poistení boli nemocenské dávky pre žalovaného limitované najviac sumou 108 Kčs denne.

Mestský súd v Bratislave rozsudkom vyhovel čiastočne žalobe a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 2365 Kčs. Vec posudzoval po právnej stránke ako neoprávnený majetkový prospech podľa ustanovenia § 243 ods. 1 Zák. práce. Vo zvyšku žalobu zamietol, pretože mal za to, že vzniknutý

preplatok spoluspôsobila aj žalujúca organizácia.

Krajský súd v Bratislave rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v podstate z tých istých dôvodov.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozsudkami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných a družstevných vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 2 O. s. p.).

Podľa ustanovenia § 103 O. s. p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci.

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdu, postúpi súd vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania inému orgánu (§ 104 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ustanovenia § 37 opatrenia Ústrednej rady odborov vyhláseného vyhláškou č. 91/1958 Zb. (v znení vyhlášky č. 191/1960 Zb., vyhlášky č. 6/1967 Zb. a vyhlášky č. 178/1968 Zb.) odborový orgán v závode rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní dávky, o zvýšení, znížení alebo odňatí dávky, o zmene alebo o zastavení výplaty dávky, ako i o povinnosti zamestnanca, prípadne iného príjemcu dávky, vrátiť preplatok na dávkach.

Podľa ustanovenia § 63a zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov (v znení zákona č. 87/1968 Zb.) platia pre nemocenské poistenie členov výrobných družstiev predpisy o nemocenskom poistení zamestnancov. Nemocenské poistenie členov výrobných družstiev vykonávajú výrobné družstvá a Zväz výrobných družstiev. 3)

Podľa ustanovenia § 1 vyhlášky č. 88/1967 Zb. platia o nemocenskom poistení členov výrobných družstiev predpisy o nemocenskom poistení pracovníkov s odchytkami podľa uvedenej vyhlášky. Podľa ustanovenia § 2 citovanej vyhlášky volené orgány družstva plnia úlohy, ktoré patria orgánu Revolučného odborového hnutia v závodoch. Takýmto voleným orgánom bola podľa článku 60 bod 2 stanov žalujúceho výrobného družstva komisia starostlivosti o členov, ktorá okrem iného mala rozhodovať vo veciach nemocenského poistenia.

Súdy môžu rozhodovať vo veciach nemocenského poistenia iba tam, kde to zákon výslovne pripúšťa (§ 43 ods. 1 a § 44 vyhlášky č. 91/1958 Zb. a § 244 ods. 2 O. s. p.).

V prejednávanej veci súdy obidvoch stupňov podľa uvedených právnych predpisov nepostupovali.

Nesprávne vec posudzovali podľa ustanovenia § 243 Zák. práce o neoprávnenom majetkovom prospechu. V danom prípade nejde o vzťah pracovnoprávny ani občianskoprávny, ale o vzťah z nemocenského poistenia, o ktorom má rozhodovať výlučne orgán výrobného družstva, konkrétne komisia starostlivosti o členov družstva.

Súdy obidvoch stupňov preto svojimi rozhodnutiami porušili zákon v ustanoveniach § 7, § 103 a § 104 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 37 opatrenia Ústrednej rady odborov vyhláseného vyhláškou č. 91/1958 Zb. (v znení vyhlášky č. 191/1960 Zb., vyhlášky č. 6/1967 Zb. a vyhlášky č. 178/1968 Zb.) a najmä ustanovením § 63a zákona č. 54/1956 Zb. v znení zákona č. 87/1968 Zb., ako aj s

ustanovením § 2 vyhlášky č. 88/1967 Zb.

1) Porov. aj č. 26/1954 Zbierky rozhodnutí čs. súdov, č. 51/1965 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR, č. 30/1972 a č. 26/1975 (str. 131) Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk.

2) Podľa stanov výrobných družstiev je týmto orgánom komisia politicko-výchovnej práce a starostlivosti o členov.

3) v SSR Slovenský zväz výrobných družstiev a v ČSR Český svaz výrobních družstev